

AI đang tái định hình truyền thông toàn cầu như thế nào

ISSN: 2734-9195 16:50 09/02/2026

Từ việc thúc đẩy hiểu biết liên văn hóa đến nuôi dưỡng sự đồng cảm và hợp tác, AI hứa hẹn góp phần kiến tạo một thế giới gắn kết hơn, bền vững hơn và nhân ái hơn.

Từ khi chữ viết ra đời cho đến **kỷ nguyên Internet**, mỗi bước tiến công nghệ đều làm thay đổi căn bản cách con người kết nối và tương tác với nhau.

Trong suốt chiều dài lịch sử nhân loại, truyền thông luôn là nền tảng của tiến bộ, đổi mới và sự gắn kết xã hội. Ngôn ngữ và giao tiếp chính là những yếu tố quan trọng bậc nhất góp phần đưa Homo sapiens trở thành loài sinh vật có trí tuệ.

Hình ảnh minh họa. (Ảnh tư liệu)

Ngày nay, khi nhân loại đứng trước ngưỡng cửa của một thời đại mới, trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence - AI) đang nổi lên như chất xúc tác cho một cuộc

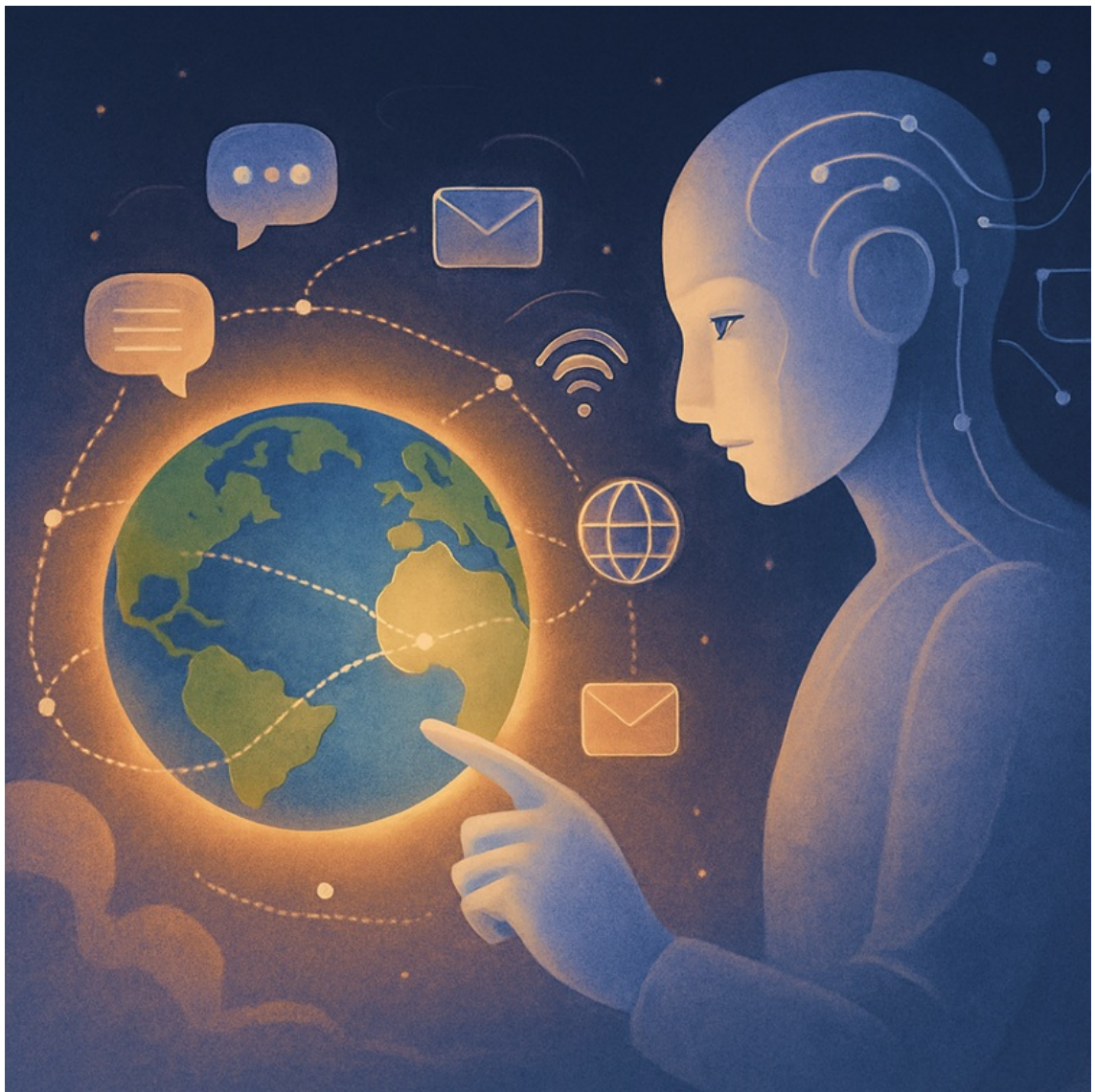
cách mạng truyền thông tiếp theo. Theo đó, cách chúng ta giao tiếp đang trải qua một quá trình chuyển hóa sâu sắc.

Với khả năng mô phỏng nhận thức con người, AI được kỳ vọng sẽ làm thay đổi toàn diện truyền thông toàn cầu. Các ứng dụng AI đã và đang hiện diện khắp đời sống thường nhật, định hình lại cách con người trao đổi thông tin và xây dựng các mối quan hệ. Từ các gợi ý cá nhân hóa cho đến dịch ngôn ngữ tức thời, AI đang dần hòa nhập vào không gian số, tái cấu trúc khái niệm kết nối.

Bài viết này khảo sát sức mạnh chuyển hóa của AI trong lĩnh vực truyền thông, làm rõ những tác động tích cực, các vấn đề đạo đức đặt ra, đồng thời gợi mở hướng tích hợp AI một cách có trách nhiệm, hướng tới đổi mới và bao trùm trong truyền thông toàn cầu.

AI - “động cơ hiệu suất” của truyền thông hiện đại

Cốt lõi ảnh hưởng của AI nằm ở khả năng tự động hóa và tinh giản các quy trình giao tiếp. Hãy hình dung một thế giới nơi việc sắp xếp lịch họp, tóm tắt các tài liệu phức tạp hay lọc email không liên quan đều được thực hiện bởi những thuật toán thông minh.

Hình minh họa tạo bởi AI

Các trợ lý ảo như Siri hay Alexa là ví dụ tiêu biểu. Những công cụ AI này cho phép giao tiếp rảnh tay, hỗ trợ đặt lịch nhắc việc, thực hiện cuộc gọi, thậm chí dịch ngôn ngữ tức thì.

Nghiên cứu của Hohenstein và cộng sự (2023) về tác động của AI đối với ngôn ngữ và tương tác xã hội, đặc biệt thông qua các tính năng “trả lời thông minh” như trong Gmail, cho thấy: *“Việc sử dụng các phản hồi do thuật toán tạo ra làm thay đổi ngôn ngữ và các mối quan hệ xã hội. Cụ thể, nó giúp tăng tốc độ giao tiếp, gia tăng việc sử dụng ngôn ngữ cảm xúc tích cực, đồng thời khiến các đối tác trò chuyện đánh giá nhau là gần gũi và hợp tác hơn”*.

Sức mạnh của cá nhân hóa trong truyền thông

Không chỉ nâng cao hiệu suất, AI còn cá nhân hóa truyền thông ở quy mô toàn cầu. Các thuật toán học máy phân tích khối lượng dữ liệu khổng lồ, cho phép doanh nghiệp điều chỉnh thông điệp và tương tác phù hợp với từng cá nhân.

Chẳng hạn, các nền tảng thương mại điện tử có thể sử dụng AI để gợi ý sản phẩm dựa trên lịch sử mua sắm và hành vi duyệt web của người dùng. Cách tiếp cận có mục tiêu này giúp gia tăng mức độ gắn kết của khách hàng, đồng thời nâng cao tỷ lệ chuyển đổi.

Phá vỡ rào cản ngôn ngữ

Một trong những đóng góp quan trọng nhất của AI đối với truyền thông là khả năng thu hẹp khoảng cách ngôn ngữ. Các công cụ dịch thời gian thực dựa trên AI đang cách mạng hóa giao tiếp xuyên biên giới.

Hình minh họa tạo bởi AI

Trong bối cảnh đó, các cuộc đàm phán kinh doanh, hội nghị quốc tế hay những cuộc trò chuyện đời thường giữa các nền văn hóa khác nhau có thể diễn ra liền mạch, không còn bị giới hạn bởi ngôn ngữ. Điều này không chỉ thúc đẩy hợp tác mà còn mở ra những thị trường mới, các mối quan hệ đối tác toàn cầu và sự giao lưu văn hóa sâu rộng hơn.

Tăng cường khả năng tiếp cận cho mọi người

Tác động của AI còn lan tỏa mạnh mẽ đến cộng đồng người khuyết tật. Các công nghệ chuyển văn bản thành giọng nói và ngược lại, được hỗ trợ bởi AI, giúp những người gặp khó khăn trong giao tiếp truyền thống có thêm cơ hội tham gia đời sống xã hội.

Không chỉ cải thiện chất lượng sống hàng ngày, những công nghệ này còn góp phần thúc đẩy tính bao trùm và sự tham gia bình đẳng trong một thế giới toàn

cầu hóa. Nếu được triển khai đúng cách, đây có thể là bước tiến quan trọng hướng tới đa dạng, công bằng và hòa nhập.

Những suy tư tỉnh thức về sự hợp tác giữa AI và con người

Tương lai của truyền thông không nằm ở việc AI thay thế con người, mà ở mô hình hợp tác hài hòa. AI vượt trội ở tốc độ và độ chính xác, trong khi con người mang đến sự sáng tạo, trí tuệ cảm xúc và khả năng thấu hiểu bối cảnh tinh tế.

Hình minh họa tạo bởi AI

Sự kết hợp này có thể tạo nên những chiến lược truyền thông hiệu quả hơn trong nhiều lĩnh vực. Tuy nhiên, cần tỉnh thức trước một số vấn đề then chốt.

Niềm tin, tính minh bạch và khoảng cách giữa nhận thức với thực tế

Việc minh bạch trong sử dụng các thông điệp do AI tạo ra có thể giúp giảm hiểu lầm và củng cố niềm tin trong giao tiếp. Nghiên cứu của Hohenstein và cộng sự (2023) chỉ ra một nghịch lý đáng chú ý: *“Mặc dù việc sử dụng AI trong giao tiếp thường bị nhìn nhận tiêu cực, nhưng khi con người thực sự sử dụng các phản hồi thuật toán nhiều hơn, đối tác giao tiếp lại có thái độ tích cực hơn đối với họ. Nói cách khác, nhận thức tiêu cực về việc dùng AI để hỗ trợ giao tiếp không phản ánh đúng thực tế”*.

Khi AI ngày càng được tích hợp sâu vào các tương tác thường nhật, người dùng cần nhận diện và giải quyết tính “mờ đục” của các hỗ trợ AI để tránh hiểu lầm và lệch pha trong giao tiếp.

Đạo đức trong truyền thông do AI hỗ trợ

Dù lợi ích là không thể phủ nhận, các vấn đề đạo đức trong truyền thông AI vẫn cần được quan tâm đúng mức. Thiên lệch thuật toán có thể dẫn đến phân biệt đối xử hoặc nhắm mục tiêu không công bằng. Do đó, tính minh bạch trong quá trình phát triển và triển khai AI là điều kiện tiên quyết cho việc sử dụng có trách nhiệm.

Vai trò của chính phủ và các nhà hoạch định chính sách trong việc giám sát và xây dựng khung đạo đức cho AI là hết sức quan trọng. Bên cạnh đó, việc quá phụ thuộc vào tự động hóa cũng có nguy cơ làm suy giảm những kỹ năng giao tiếp cốt lõi của con người, như lắng nghe chủ động và tư duy phản biện.

Bài toán cảm xúc trong giao tiếp

Giao tiếp của con người không chỉ là trao đổi thông tin, mà còn là kết nối cảm xúc. Liệu AI có thể tái tạo được sự đồng cảm mang tính nhân bản?

Tác động lâu dài của AI đối với chiều sâu cảm xúc trong giao tiếp vẫn còn là dấu hỏi. Việc lạm dụng các thông điệp do AI tạo ra có thể làm gián đoạn tương tác người - người. Vì vậy, việc cân bằng giữa hiệu suất của AI và “chạm tay con người” là điều tối quan trọng.

Hohenstein và cộng sự (2023) cảnh báo: *“AI có tiềm năng giúp con người giao tiếp nhanh hơn và cải thiện cách họ được nhìn nhận trong các cuộc trò chuyện thường nhật, nhưng những lợi ích này đi kèm với sự thay đổi trong sắc thái cảm xúc của ngôn ngữ và chúng ta chưa biết những thay đổi đó sẽ ảnh hưởng thế nào đến mô hình giao tiếp về lâu dài”*.

Hướng tới một tương lai truyền thông liên kết và nhân văn hơn

Tiềm năng chuyển hóa của AI trong việc định hình tương lai truyền thông toàn cầu là điều không thể phủ nhận. Khi được khai thác một cách có trách nhiệm và mang tính hợp tác, AI có thể mở ra những khả năng mới cho đổi mới, kết nối và bao trùm.

Từ việc thúc đẩy hiểu biết liên văn hóa đến nuôi dưỡng sự đồng cảm và hợp tác, AI hứa hẹn góp phần kiến tạo một thế giới gắn kết hơn, bền vững hơn và nhân ái hơn. Khi đón nhận cơ hội và đối diện thách thức của truyền thông do AI trung gian, chúng ta cần cùng nhau xây dựng một tương lai nơi giao tiếp vượt qua mọi ranh giới, nuôi dưỡng sự thấu hiểu và trao quyền cho cá nhân cũng như cộng đồng trong một thế giới ngày càng “phẳng” hơn, ít nhất là về mặt kết nối.

Tác giả: **IAN S**/Chuyển ngữ và biên tập: **Vương Ảnh Lộ**

Nguồn: thestatesman.com